

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun

Expunere de motive

Efectele consumului de tutun asupra sănătății sunt extrem de nocive, fiind îndelung și temeinic documentate la nivel mondial. În România recunoașterea riscurilor prezentate de fumat atât la nivelul stării de sănătate individuale, cât și al sistemului medical național a dus la implementarea unei serii de legi destinate combaterii consumului de tutun. Legea nr 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor de tutun a constituit un prim pas important în reducerea ratelor de consum, mai ales între minori, iar legea 15/2016 privind modificarea și completarea legii 349/2002 a interzis consumul de tutun în spații publice închise, aliniind astfel România la standardele europene.

În ciuda acestor pași făcuți în scopul combaterii fumatului în România, țara noastră are în continuare o rată alarmantă de consumatori – o cincime din populație fumează zilnic. O statistică mai alarmantă o reprezintă rata de consumatori minori – peste 220.000 de fumători cu vârsta între 13 și 15 ani. Mai mult, 30% din populația de 15-18 ani fumează, iar 15% dintre fumătorii din România au început să fumeze încă de la vârsta de 7 ani. Situația este cu atât mai îngrijorătoare cu cât toate aceste date sunt valabile în ciuda legislației în vigoare de câțiva ani, prin care se interzice vânzarea de produse de tutun minorilor. În prezent, un total de circa 5 milioane de persoane fumează în țara noastră, iar 4,4 milioane consumă tutun zilnic.

Este științific demonstrat și recunoscut că tutunul reprezintă un real pericol pentru sănătate. Conform statisticilor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), fumatul este responsabil pentru 26% din decesele bărbaților și 9% din decesele femeilor din țările în curs de dezvoltare. În România, principalele cauze de deces le reprezintă bolile cardiovasculare și tumorile maligne, urmate de bolile respiratorii – iar consumul de tutun este factor principal agravant în toate aceste afecțiuni. Mai exact, fumatul este un factor agravant în bolile cardiovasculare, principala cauză a mortalității din România, cu 60% din decesele anuale față

de o rată medie a Uniunii Europene de doar 48%. Fumatul este, de asemenea, principala cauză a cancerului pulmonar, la rândul său cea mai răspândită formă de cancer din România la bărbați. Nu în ultimul rând, tutunul este una din principalele cauze ale bolilor pulmonare cronice și un important factor agravant în cele pe care nu le provoacă, dar le înlesnește, precum tuberculoza. Conform OMS, mortalitatea din cauze asociate consumului de tutun e de 401,69 la 100.000 de locuitori, mai mult de dublu față de media europeană de 186 la 100.000. Aproximativ 70 de români mor zilnic din cauza fumatului, ceea ce înseamnă peste 42.000 de români anual, din care 5000 în urma fumatului pasiv.

Pe fondul acestor probleme de sănătate generate de consumul de tutun, România se confruntă astăzi cu apariția unor noi forme de fumat prezentate adesea ca "sănătoase", deși nu există studii științifice care să susțină aceste lucruri. Astfel, apariția dispozitivelor de fumat de tip „țigară electronică”, cât și proliferarea recentă a diverselor dispozitive de inhalat aerosoli din tutun fără arderea amestecului lansează noi provocări legislative din perspectiva combaterii consumului de tutun.

Nu întâmplător, România a fost una din primele piețe din lume unde au fost testate dispozitivele de consum tutun fără ardere – în doar doi ani rata consumatorilor a ajuns la aproape 2% dintre fumători. România este și o piață de desfacere profitabilă pentru „țigările electronice”, aceste dispozitive fiind preferate de consumatorii adulți cât și celor foarte tineri. Există o serie de cercetări privind „țigările electronice” ce sugerează că aceste dispozitive pot fi la fel de nocive precum cele tradiționale; cât privește noile produse de fumat ce funcționează prin încălzirea tutunului, dat fiind elementul de inovație al acestor dispozitive, nu există studii concludente din punct de vedere științific privind efectele acestora asupra consumatorilor. Lipsa de date concrete privind efectele negative asupra sănătății, dar și elementul de interes tehnologic a dus, în cazul „țigărilor electronice”, la o creștere a consumului la segmentul de tineri cu peste 900% în Statele Unite.

De reținut că pericolul consumului de tutun nu este exclusiv personal, ci și unul social și la adresa sănătății publice. De aceea, România impune pe lângă amenzi pentru abateri de la legislația anti-fumat și o serie de accize armonizate la nivel european pentru combaterea consumului de tutun. Aceste accize sunt folosite ca sursă de finanțare suplimentară pentru sistemul medical din țara noastră – recipientul tuturor cazurilor medicale asociate consumului de tutun. Țigările electronice și produsele de fumat fără combustie nu intră sub incidența

acestor accize armonizate, ele fiind accizate separat de stat la o rată de patru ori mai mică în cazul celor din urmă. Atragem atenția din nou că nu există niciun fel de cercetare fundamentată științific care să ateste că aceste dispozitive prezintă un pericol mai mic pentru sănătate decât produsele clasice din și cu tutun. De aceea, nu există motive întemeiate ca în acest moment statul român să colecteze diferențiat accize pentru țigărele clasice și dispozitivele de fumat nou lansate pe piață.

Oaltă problemă directă și imediată o reprezintă absența prevederilor legislative privind consumul acestor noi produse de tutun în spații publice. Actualmente legea definește fumatul prin prisma arderii tutunului și a inhalării fumului. Țigările electronice și dispozitivele ce încălzesc tutunul nu ard materia vegetală, ci produc aerosoli. Drept urmare, nu este interzis consumul acestora în spații publice, conform legislației în vigoare. Or, necunoscând impactul pe care aceste produse îl pot avea asupra sănătății consumatorilor sau al persoanelor din jur este necesară extinderea sensului legii pentru interzicerea acestor produse în spații publice închise, mijloace de transport în comun, locuri de joacă și instituții sanitare sau de învățământ. Rațiunea acestor modificări legislative sunt similare celor care au dus la includerea în forma actuală a Legii nr. 349/2002, Art. 3 al. 1²a prevederilor suplimentare privind interdicția țigărilor electronice în mijloacele de transport în comun.

Prin urmare, propunem o extindere a sensului legii astfel încât prin „fumat” să se înțeleagă orice consum voluntar de fum, vapori sau aerosoli, acest consum fiind interzis în spații publice închise, mijloace de transport în comun, spații închise de la locul de muncă sau în preajma locurilor de joacă pentru copii, conform prevederilor actuale ale legii.

Inițiatori,

Cristian GHICA – senator USR

Oana-Mioara BÎZGAN-GAYRAL – deputat independent

George Edward DIRCĂ – senator USR

